

Τα αποτελέσματα των ερευνών για τον αντίκτυπο της συμφωνίας διατλαντικού εμπορίου

Επιστήμες / Γεωπολιτική - Διεθνείς Σχέσεις - Διπλωματία

Εμμανουέλα Πετράκη, ΜΑ Διεθνών και Ευρωπαϊκών Οικονομικών Σπουδών

[Προηγούμενη δημοσίευση: <https://www.pemptousia.gr/?p=165371>]

3.4.3. Τα αποτελέσματα των ερευνών για τον αντίκτυπο της ΤΤΙΡ

Όπως ήταν αναμενόμενο, δεδομένης της σημασίας της διατλαντικής συμφωνίας, έχει ήδη διεξαχθεί πλήθος ερευνών προκειμένου να εκτιμηθεί όσο το δυνατόν ακριβέστερα η επίδραση της ΤΤΙΡ στην ΕΕ και τις ΗΠΑ. Βέβαια, το εγχείρημα αυτό δεν είναι εύκολο, καθώς η ΤΤΙΡ είναι μια πολύ ασυνήθιστη, διμερής εμπορική συμφωνία που μοιάζει περισσότερο με ευρεία, συμπαγή, κανονιστική συνθήκη. Ο κανονιστικός πυρήνας της συμφωνίας καθιστά εξαιρετικά δύσκολο για τους οικονομολόγους να υπολογίσουν την αναμενόμενη οικονομική σημασία των αποτελεσμάτων της. Οι μη δασμολογικοί φραγμοί και η ρυθμιστική ετερογένεια δημιουργούν ένα επιπλέον «κόστος συναλλαγών» στην αγορά που είναι εξαιρετικά δύσκολο να εκτιμηθεί. Αν όμως δεν υπολογιστεί ορθά, μια εμπειρική οικονομική ανάλυση με κατάλληλη μοντελοποίηση είναι είτε αδύνατη είτε ανεπαρκής

(Pelkmans et al., 2014).

Στο βασικό σενάριο υποθέτουμε ότι η ΤΤΙΡ θα είναι μια εκτεταμένη ΡΤΑ* που μειώνει ή ακόμα παραπέρα εξαλείφει δασμολογικούς και μη δασμολογικούς φραγμούς. Οι μελέτες διαφέρουν ως προς τα οικονομικά οφέλη που αναμένονται, κυρίως επειδή υποθέτουν διαφορετικά σενάρια και παραμέτρους. Συνήθως οι προσεγγίσεις που στηρίζονται σε υφιστάμενες ΡΤAs προβλέπουν μεγαλύτερα οικονομικά αποτελέσματα συγκριτικά με μελέτες που επικεντρώνονται σε συγκεκριμένες αλλαγές πολιτικής.

1) Η μελέτη του CEPR και του ECORYS

Η κύρια μελέτη της Επιτροπής για να υποστηρίξει την έναρξη των συνομιλιών της ΤΤΙΡ, δημοσιεύθηκε τον Μάρτιο του 2013 από το Centre for Economic Policy Research (CEPR). Σύμφωνα με τους συγγραφείς, «μια φιλόδοξη και ολοκληρωμένη συμφωνία[6] διατλαντικού εμπορίου και επενδύσεων θα μπορούσε να αποφέρει σημαντικά οικονομικά οφέλη στο σύνολο της ΕΕ (119 δις ευρώ ετησίως) και στις ΗΠΑ (95 δις ευρώ ετησίως)». Αυτά τα οικονομικά οφέλη θα αντιπροσωπεύουν αύξηση 0,5% και 0,4% του ευρωπαϊκού και του αμερικανικού ΑΕΠ αντίστοιχα έως το 2027. Στην πραγματικότητα, πρόκειται για μόνιμη αύξηση του πλούτου που οι διατλαντικές οικονομίες θα παράγουν κάθε χρόνο, ως αποτέλεσμα των πιο ανοικτών αγορών και των πιο ευθυγραμμισμένων ρυθμιστικών συστημάτων. Αυτή η βελτίωση αναμένεται να γίνει σταδιακά, έως ότου εφαρμοστεί πλήρως η συμφωνία. Τα οφέλη μεταφράζονται επίσης στο διαθέσιμο εισόδημα των

νοικοκυριών. Η μελέτη εκτιμά ότι μια ευρωπαϊκή οικογένεια των τεσσάρων θα δει ετήσια αύξηση του διαθέσιμου εισοδήματός της κατά μέσο όρο, 545 ευρώ. Το ποσό αυτό λαμβάνει υπόψη όχι μόνο την αύξηση των μισθών αλλά και τις μειώσεις των τιμών.

Το μεγαλύτερο μέρος των κερδών (80%) πιθανόν θα προέρχονται από την ρυθμιστική εναρμόνιση και όχι από την εξάλειψη τελωνειακών δασμών. Επιπλέον, σύμφωνα με τη μελέτη, «τα οφέλη για την ΕΕ και τις ΗΠΑ δεν θα είναι σε βάρος του υπόλοιπου κόσμου. Αντιθέτως, η απελευθέρωση του διατλαντικού εμπορίου θα έχει θετικό αντίκτυπο στο διεθνές εμπόριο, αυξάνοντας το παγκόσμιο εισόδημα σχεδόν κατά 100 δις ευρώ. Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι, τα στοιχεία αυτά είναι αποτέλεσμα προσομοιώσεων που βασίζονται σε ένα μοντέλο απλοποιημένης οικονομίας. Ως εκ τούτου δεν είναι ακριβείς προβλέψεις, αλλά μάλλον καλοί δείκτες του μεγέθους των επιπτώσεων της ΤΤΙΡ.

Σύμφωνα με την μελέτη, οι εξαγωγές της ΕΕ προς τις ΗΠΑ θα αυξηθούν κατά 28%, που ισοδυναμεί με επιπλέον εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών αξίας 187 δις ευρώ. Αντίστοιχα, οι εισαγωγές της ΕΕ από τις ΗΠΑ θα αυξηθούν κατά 159 δις ευρώ. Πράγματι, η μείωση των φραγμών στο διατλαντικό εμπόριο ενδεχομένως εκτρέψει μέρος του ευρωπαϊκού εμπορίου προς τις ΗΠΑ και μακριά από τους υφιστάμενους εταίρους, συμπεριλαμβανομένων κρατών-μελών της ΕΕ. Αν και η μείωση στο εμπόριο εντός της ΕΕ δεν θα είναι αμελητέα, είναι ήσσονος σημασίας σε σύγκριση με την ώθηση στη συνολική εμπορική δραστηριότητα της ΕΕ. Σε κάθε περίπτωση, οποιαδήποτε οικονομική και κοινωνική προσαρμογή κοστίζει και το κόστος υπολογίζεται ότι θα είναι σχετικά ομοιόμορφα κατανομημένο σε όλη την Ένωση.

Επίσης η έρευνα καταδεικνύει ότι οι εξαγωγές της ΕΕ θα αυξηθούν σε σχεδόν όλους τους τομείς ως αποτέλεσμα της ΤΤΙΡ, με την ώθηση να είναι ιδιαίτερα σημαντική στα μεταλλικά προϊόντα (+12%), τα μεταποιημένα τρόφιμα (+9%), τα χημικά (+9%), τα λοιπά προϊόντα μεταποίησης (+6%) και τον εξοπλισμό μεταφορών (+6%). Οι καταναλωτές θα έχουν περισσότερες επιλογές και θα πληρώνουν χαμηλότερες τιμές, ομοίως οι επιχειρήσεις επωφελούνται από μεγαλύτερη ποικιλία και χαμηλότερες τιμές στα ανταλλακτικά, τα εξαρτήματα και τις υπηρεσίες.

Το όφελος από την αυξημένη πίεση του ανταγωνισμού είναι ότι οι εταιρείες θα πρέπει να εργαστούν σκληρότερα, άρα το σύνολο της ευρωπαϊκής οικονομίας θα γίνει πιο παραγωγικό και θα δημιουργηθούν θέσεις εργασίας. Το μειονέκτημα είναι ότι οι λιγότερο αποδοτικές επιχειρήσεις θα δυσκολευτούν να επιβιώσουν. Η όλη διαδικασία θα είναι πιο σκληρή για τους τομείς που φέρουν το κύριο βάρος της

προσαρμογής. Για την ΕΕ οι τομείς αυτοί θα είναι οι ηλεκτρικές μηχανές και ο εξοπλισμός μεταφορών, ενώ για τις ΗΠΑ θα είναι τα ηλεκτρικά μηχανήματα και τα μηχανοκίνητα οχήματα. Ωστόσο, σύμφωνα με το CEPR οι αλλαγές αναμένεται να είναι μικρές σε όλους τους τομείς και συνεπώς η διαδικασία προσαρμογής θα είναι διαχειρίσιμη.

Η μελέτη διαπιστώνει ότι η συμφωνία θα έχει θετικό αντίκτυπο στους μισθούς των ειδικευμένων και των ανειδίκευτων εργαζομένων, αυξάνοντάς τους περίπου 0,5%. Η ιδέα είναι ότι οι βιομηχανίες που θα αναπτυχθούν ως αποτέλεσμα της ΤΤΙΡ, θα τραβήξουν εργαζόμενους από άλλους κλάδους, προσφέροντας υψηλότερους μισθούς. Η προσομοίωση δείχνει ότι αυτές οι κινήσεις θα είναι σχετικά περιορισμένες εντός των φυσιολογικών διακυμάνσεων της αγοράς εργασίας. Με άλλα λόγια, ένας σχετικά μικρός αριθμός ατόμων θα αλλάξουν εργασία περίπου 0,2 έως 0,5% του εργατικού δυναμικού της ΕΕ. Η μελέτη ωστόσο δεν παρέχει διευκρινίσεις σχετικά με το πώς τα αναμενόμενα οφέλη και βάρη θα διανέμονται μεταξύ των κρατών-μελών.

Για να συμπληρώσει τις γνώσεις σχετικά με την ΤΤΙΡ, η Επιτροπή ανέθεσε στην εταιρεία συμβούλων ECORYS να προετοιμάσει μια εκτίμηση των επιπτώσεων της συμφωνίας, όπως συμβαίνει όταν διεξάγονται εμπορικές διαπραγματεύσεις με τρίτες χώρες. Η ECORYS συνέκρινε τις μελέτες που έχουν ήδη δημοσιευθεί για την ΤΤΙΡ, καταλήγοντας στο συμπέρασμα ότι «τα αποτελέσματα διαφέρουν μεταξύ των μελετών, κυρίως λόγω διαφορών στα σενάρια εμπορικής ολοκλήρωσης καθώς και στις τεχνικές οικονομικής μοντελοποίησης. Όλες οι μελέτες χρησιμοποιούν κάποιου είδους μοντέλο γενικής ισορροπίας (Computable General Equilibrium CGE), αλλά οι διαφορετικές προδιαγραφές και πηγές δεδομένων παράγουν διαφορετικά αποτελέσματα. Επίσης, οι σχετικές έρευνες ομόφωνα αναγνωρίζουν ότι το 80% των κερδών της συμφωνίας πηγάζουν από την ευθυγράμμιση μη δασμολογικών φραγμών, ενώ μόνο το 20% οφείλεται στη μείωση δασμών.

Τον περασμένο Μάιο, η ECORYS δημοσίευσε μια ολοκληρωμένη έρευνα για τις επιπτώσεις της ΤΤΙΡ στην οποία μεταξύ άλλων, καταλήγει στα ακόλουθα συμπεράσματα. Αρχικά, το ΑΕΠ αλλά και το εθνικό εισόδημα θα αυξηθεί και για τους δύο εταίρους, αποτέλεσμα που θα συνοδεύεται από μια σημαντική αύξηση του διατλαντικού εμπορίου. Όσο αφορά τις τομεακές επιπτώσεις της ΤΤΙΡ στην οικονομία, τα μεγαλύτερα κέρδη στην παραγωγή και κατ'επέκταση στην απασχόληση στην ΕΕ, αναμένονται στα δερμάτινα, τα υφάσματα και τα είδη ένδυσης, τα αυτοκίνητα, τα ποτά, τον καπνό και τον ασφαλιστικό τομέα. Οι τρεις πρώτοι τομείς εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν υψηλούς δασμούς ή/και μη δασμολογικούς φραγμούς που θα μπορούσαν να μειωθούν μέσω της ΤΤΙΡ. Αντίθετα

φαίνεται ότι θα ζημιωθούν τα προϊόντα μη σιδηρούχων μετάλλων, σιδήρου και χάλυβα ενδεχομένως λόγω της αύξησης του ανταγωνισμού. Για τις ΗΠΑ, τα μεγαλύτερα κέρδη αναμένονται στα μη σιδηρούχα μέταλλα, τα μηχανήματα, το ρύζι και τα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα. Από την άλλη τα μηχανοκίνητα οχήματα, τα ποτά και τα προϊόντα σιδήρου και χάλυβα θα παρουσιάσουν τη μεγαλύτερη πτώση.

Παράλληλα εκτιμάται ότι θα υπάρξει αύξηση του μέσου πραγματικού εισοδήματος των νοικοκυριών 0,4% στην ΕΕ και 0,3% στις ΗΠΑ. Σε μια φιλόδοξη συμφωνία όλες οι εισοδηματικές ομάδες θα επωφεληθούν από την αύξηση, με τις φτωχότερες ομάδες να κερδίζουν ίσως οριακά λιγότερο από τις πλουσιότερες. Ακόμα, όσοι έχουν δουλειά θα κερδίσουν περισσότερα από την ΤΤΙΡ συγκριτικά με εκείνους που είναι άνεργοι ή συνταξιούχοι, καθώς οι τελευταίες ομάδες ενώ χάνουν τη θετική επίπτωση των μισθών, πιθανόν να αντιμετωπίσουν μικρή αύξηση των τιμών. Οι καταναλωτικές τιμές αναμένεται να ανέβουν οριακά στην ΕΕ (0,3%) χωρίς επίπτωση στις ΗΠΑ. Αναφορικά με την απασχόληση, βραχυπρόθεσμα, οι ανειδίκευτοι εργαζόμενοι μπορεί να αντιμετωπίσουν οριακά υψηλότερες διαρθρωτικές αλλαγές αν και η μετακίνηση εργασίας θα είναι σχετικά μικρή.

(συνεχίζεται)

***PTA: Preferential Trade Agreement**

[6] Στην μελέτη του CEPR ως φιλόδοξη συμφωνία θεωρείται εκείνη που τα δασμολογικά εμπόδια μειώνονται στο μηδέν, οι μη δασμολογικοί φραγμοί μειώνονται κατά 25% και τα εμπόδια για τις δημόσιες συμβάσεις μειώνονται κατά 50%

<http://bit.ly/2uY8hjz>